

Javaslatok a cigányügy rendezésére,
a cigányok letelepítésére

+ néhány újságkiadvány, a cigánybabonkivétel

KÖRRENDELET a kóbor cigányokkal szemben követendő eljárás tárgyában.

Valamennyi főszolgabíró (rendőrkapitány) urnak, valamennyi községi előljárásának.

A kóborcigányok megrendszabályozását már a kir. kormány is országos érdekből kifolyólag feladatává tette. Azonban az immár égetően szükséges kormányhatósági intézkedés, rendelkezés mindezekig napvilágot nem látott. A törvényhatósági bizottság által a cigányok elleni védelem tárgyában alkotott szabályrendeletnek jóváhagyása is e kérdés országos rendezésének megindítása folytán még mindig késlelkedik s úgy lehet, be sem következik.

Mint hogy azonban a cigányok garázdálkodását, a mi szűgyenére válik a mivelt-ség magas fokán álló államnak, tétlenül tovább nézni nem lehet, s mint hogy a cigányok elleni közös küzdelem csakis a vármegye összes járásaiban egyöntetűen gyakorolt eljárás mellett vezet biztos eredményre, azért úgy az általam, mint hivatali elődöm által e tárgyban már kiadott rendeletek egybefoglalásával az életből és a gyakorlatból merített tapasztalatok alapján ez irányban a következőket rendelem.

Mindenekelőtt arra kell igyekezni, hogy a járásbeli cigányok és hozzátartozóik úgy a hatóságok és hatósági közegek, csendőrök, mint a községek, községi alkalmazottak előtt közismertekké váljanak. Ez legkönnyebben úgy érhető el, ha a járásbeli cigányok törzskönyveztetnek, a családfők pedig elláttatnak oly igazolási lappal vagy könyvecskével, a melyben a családfő teljes neve, személyleírása, a családtagok száma, neve és kora fel van tüntetve. Utasítom tehát a rendőrhatóságokat, hogy ezen módszert haladéktalanul alkalmazzák annál is inkább, mert a m. kir. belügyminiszternek 14461/1909. sz. rend. (I. Hiv. lap 8/909. sz.-ban) folytán már foganatosított cigányösszeírás alapján ez már nehézségbe nem ütközik.

Ezen intézkedés nemcsak azt eredményezi, hogy ezáltal közismertté vált járásbeli cigányok könnyen ellenőrizhetők, fegyelem alatt tarthatók, hanem azt is, hogy rögtön felismerhető lesz, ha más járás — vagy megyebeli idegen, vagy plane külföldi cigánycsapat jelenik meg.

Miután pedig az 1886. XXII. tc. 5. §-a értelmében minden honpolgárnak valamely község kötelékébe kell tartoznia, és még honpolgárnak is a foglalkozás nélküli csavargás az 1879. XL. t. c. 62. 63. §-ai szerint szigorúan tiltva van s miután az 1886. XXII. tc. 3. §-a értelmében a község hatósága kiterjed a község területén bár ideiglenesen is ott tartózkodó minden egyénre, azért meghagyom és fegyelmi vétség terhe mellett szigorú köteletségévé teszem a községi előljárásnak, hogy a mint akár közvetlen észlelés, akár közvetett uton, különösen pedig az erre kellőleg kioktatott közs. és uradalmi mező-, hegyőrök stb. jelentése folytán tudomást szerez arról, hogy a községben vagy határában nem járásbeli idegen illetőségű cigányok jelennek meg vagy szándékoznak megszállni, erről haladéktalanul értesítse a legközelebbi csendőrőrsöt.

A főszolgabíró urak pedig, ha azt tapasztalják, hogy a községi előljáróság vagy annak bármely tagja ezen reá rótt köteletségének nem tenne eleget, vagyis a csendőrséget a kóborcigányok megjelenéséről rögtön értesíteni elmulasztaná, úgy a fegyelmi uton való megtorlást szigorúan alkalmazzák.

A községi előljáróság a csendőrség segélyével azonnal kísértesse ezen cigánycsapatot a legközelebbi I. foku rendőrhatóság (főszolgabíró, rendőrkapitány) elé. Ez utóbbiak pedig tegyék szigorú vizsgálat tárgyává, hogy azok mely község kötelékébe tartoznak, a létfenntartás mely tisztességes eszközét tudják biztosítani, igazolni. Kérlelhetetlen szigorral alkalmazzák az 1879. XL. tc. 62—70. §-ainak rendelkezését, és ez alapon őket szigorú büntetéssel sújtsák. Az elzárás büntetés kitöltése folytán felmerült rabélelmezési költségeket pedig, a mennyiben lefizetni nem tudnák, ingóságaiknak (ló, kocs) elárverezésével is hajtsák be.

Ugy a kitoloncoltatás, mint külföldi honosság esetén a kiutasítást rendeljék el és foganatosítsák.

Ezzel kapcsolatosan azt is vizsgálják a hatóságok, hogy az 1907. évi 60.000. sz. B. M. rendelet értelmében a kóborcigányok, gyermekeire nézve nem forognak-e fenn oly körülmények, a melyek folytán eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak vannak kitéve avagy züllésnek indultak s hogy ugyanezen rendelet értelmében a hatósági védelem és intézkedés megtétele nem szükséges-e. A szükséghez képest ez irányban intézkedjenek. E tekintetben követendő további eljárást a fenti rendeleten kívül a 92.119/907. a 78414/907. 1/903. sz. belügymin. rendeletek szabályozzák.

Ha pedig valahol ilyen kóborcigányok üldözöbe vétetnek, úgy az üldözést vezető hatóság vagy község erről haladéktalanul értesitse a határos járások főszolgabíráját, ezek pedig a járás községeit, hogy így már előre fokozottabb éberségre legyenek felhíva.

A cigányok ellenőrizhetése céljából fontos az is, hogy a hatóságok ezek részére igazolási jegyek, házalási engedélyek, továbbá a községek az illetőségi bizonyítványok, lójáratok kiállítása körül a legnagyobb körültekintéssel járjanak el.

Ezért az illetőség beható tárgyalás után állapítandó meg és igazolandó, az csakis azon esetben, ha kétségtelen, hogy egyidejűleg valamely más községben nem nyert illetőségi bizonyítványt.

Igazolási jegyek kiadása előtt a személyazonosság minden kétséget kizárólag állapítandó meg.

A járlatok kiállítása előtt pedig tőlük feltétlenül megkívánandó az állat jogos hol szerzésének, illetve tulajdonának megbízható igazolása.

Házalási engedély pedig csak elősegítvén a vándorlásukat, ilyen megadásának a javaslatba hozatalát lehetőleg kerüljék, illetve a felterjesztésben hozzám a folyamodó kóborcigány minőségét jelentsék.

Miután a cigányok a vásárok alkalmával követik el a legtöbb lopást, csalást stb., másrészt pedig az ott észlelt körülmények érlelik meg bennük sok esetben a nagyobb bűncselekmények (rablás, rablógyilkosság stb.) gondolatát és ösztönzik annak kivételére, azért annak elkerülése végett utasítom a rendőrhatóságokat, hogy az 1898. évi 31. sz. vm. vásártartási szabályrendelet alapján a cigányokat a hatóságuk alá tartozó községek összes vásárjairól egyszersmindenkorra tiltsák ki.

Végül pedig miután a tapasztalat azt mutatja, hogy a cigányok csupán nagyobb csapatban nyernek bátorságot bűncselekmények elkövetésére, azért úgy a községek, mint a hatóságok minden módon akadályozzák meg, hogy még a járásbeli cigányok közül is egy község területén egy és ugyanazon időben egy családnál (sátoralja) több tartózkodják. Egy családhoz számít a családfő, vele együtt élő asszony és a kiskoru vagy még nővel illetve férfivel nem élő gyermekek.

Ezen intézkedéseket tartom szükségesnek a cigányok garázdálkodása elleni hatályos védelem szempontjából. Ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezem a 26909/906, 28331/907. és 7676/908. alisp. szám alatt kiadott rendeleteket. Felhívom a főszbíró (rendőrkapitány) urakat és valamennyi községi előljáróságot, hogy a fenti rendelkezésnek a cél fontosságánál fogva teljes odaadással érvényt szerezzenek.

Kaposvár, 1910. február 13.

Kacs Kovics, alispán.